

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ
VII Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Полтавські дні громадського
здоров'я»
26 травня 2023 року

ПОЛТАВА
2023

УДК 614-027.555(075)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Бєлікова І. В., Краснова О. І.**

«Полтавські дні громадського здоров'я»: VII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Полтавські дні громадського здоров'я», 26 травня 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 133 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Полтавські дні громадського здоров'я» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів діяльності системи громадського здоров'я та системи охорони здоров'я в Україні в мирний час та під час військового стану, роботі фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації системи громадського здоров'я та галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування

УДК 614-027.555(075)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

багатодисциплінарному характері громадського здоров'я. Незважаючи на те, що країнам потрібні спеціально підготовлені професійні кадри для громадського здоров'я (кадри у вузькому розумінні, власне фахівці громадського здоров'я), визнання та докладний розгляд ролі кадрових ресурсів громадського здоров'я в їхньому широкому розумінні є необхідним кроком для вирішення сучасних проблем громадського здоров'я.

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Хоменко І. М., Івахно О. П., Романюк Г. Б.,
Першегуба Я. В., Авраменко Л. М.*

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика,
м. Київ, Україна

Аналіз та оцінка результатів наукових досліджень кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, виконаних у 2022-2023 роках, чинної нормативно-правової бази, прийнятих та реалізованих урядових рішень щодо захисту та збереження життя й здоров'я населення в умовах воєнного стану, дали можливість визначити провідні проблеми та першочергові і просторово-часові методи роботи системи громадського здоров'я МОЗ України з санітарно-епідемічного та екологічного забезпечення умов життєдіяльності країни.

Специфіка викликів для системи громадського здоров'я в умовах активних бойових дій на території України визначили необхідність проведення нагальних організаційних заходів міжсекторального змісту за участі всіх структур державного управління країни. Важливим кроком є створення інформаційного фонду системи громадського здоров'я як моніторингового центру за станом здоров'я та екологічною ситуацією в країні, обґрунтування епідеміологічних критеріїв раннього виявлення детермінант неінфекційної та інфекційної патології серед населення з

врахуванням особливостей ведення війни та чинників розвитку епідемічного процесу на територіях країни, які зазнали великих руйнувань та порушень інфраструктури життєзабезпечення: недоліки у наданні своєчасної та якісної медичної допомоги, проведенні профілактичних заходів санітарно-протиепідемічного змісту; недотримання санітарно-гігієнічних норм водозабезпечення, харчування, правил особистої гігієни тощо.

Активні бойові дії приводять до аварійних ситуацій на радіаційно-хімічних об'єктах, пожеж з викидом шкідливих хімічних речовин у атмосферне повітря, важких поранень з інфікуванням постраждалих мультирезистентними збудниками. Невідомий епідеміологічний статус пацієнтів під час воєнних дій потребує підвищеної епідеміологічної готовності медичного персоналу, медичного закладу, які надають медичну допомогу постраждалому, до епідеміологічних викликів. Відсутність необхідної лабораторної бази також створює труднощі у проведенні своєчасної первинної діагностичної роботи, тому важливим елементом сучасної ситуації має бути забезпеченість медичних закладів діагностичними експрес-тестами, високий рівень компетентності медичного персоналу з питань епідеміологічної безпеки.

Найчастішими формами захворюваності населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру є кишкові захворювання та хвороби органів дихання, сапронозні інфекції. Недотримання календаря щеплень серед дитячого населення підвищує ризик розвитку та поширення інфекційних хвороб – кору, поліомієліту, дифтерії та ін.

Обмеження диспансерного нагляду за пацієнтами з хронічними неінфекційними захворюваннями, серед яких переважають серцево-судинні, цукровий діабет, онкологічні хвороби, хвороби нирок, підвищило ризик розвитку інвалідності та передчасної смертності. Відсутній або обмежений доступ жінок до медичного обслуговування у допологовий період збільшив частоту розвитку акушерських та неонатальних ускладнень, дитячої та материнської смертності. Невизначеність ситуації серед населення, яке

перебувало в окупованих районах та евакуйоване у безпечні регіони країни, викликало погіршення психічного здоров'я населення – депресивні стани, формування нездорових звичок, які ускладнюють життєвий простір громадян.

Глобальна міграційна та гуманітарна кризи вимагають підвищення пріоритету інтеграційних процесів системи громадського здоров'я в Європейську мережу, лідерства в міжвідомчій координації з реалізації програм захисту й зміцнення здоров'я населення, підтримки трансформаційних процесів системи громадського здоров'я на регіональному рівні, що зміцнить субнаціональне управління системою здоров'я у місцевих громадах.

Забезпечення сучасної системи громадського здоров'я компетентними кадрами, підвищення кваліфікації лікарів усіх спеціальностей з провідних питань громадського здоров'я зміцнить міжсекторальні зв'язки та міжгалузеве врядування у політиці охорони здоров'я в Україні.

ПРИНЦИПИ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ АБДОМІНАЛЬНОГО СЕПСИСУ

Черній В.І.

Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами, м. Київ, Україна

Інтраабдомінальні інфекції (ІАІ) є поширеними невідкладними хірургічними станами, і вони є основною причиною нетравматичної смерті у відділеннях невідкладної хірургії в усьому світі. Перитоніт є ускладненням ІАІ, його необхідно розглядати як абдомінальний сепсис, особливу форму відповіді очеревини на клінічно значущий ендо- чи екзогенний мікробний етіофактор. Перитоніт, незалежно від етіології, є явищем системним, а патофізіологічні механізми розвитку сепсису значною мірою є результатом відповіді вродженого імунітету пацієнта.